
Kyrkomötet Budgetutskottets betänkande 2013:1

Verksamhet och ekonomi för den nationella nivån åren 2014–2016

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas kyrkostyrelsens skrivelse 2013:1 *Verksamhet och ekonomi för den nationella nivån åren 2014–2016*.

Utskottets förslag skiljer sig delvis från kyrkostyrelsens.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att fastställa inriktning för verksamheten på nationell nivå.
2. Kyrkomötet beslutar att fastställa kostnadsram för 2014 till 2 747 miljoner kronor.
3. Kyrkomötet beslutar att medge planeringsram för 2015 till 2 801 miljoner kronor.
4. Kyrkomötet beslutar att medge planeringsram för 2016 till 2 628 miljoner kronor.
5. Kyrkomötet beslutar att fastställa en ram på 87 miljoner kronor under åren 2014–2018 för kostnader för Svenska kyrkan i utlandets fastigheter och lokaler.
6. Kyrkomötet beslutar att fastställa en ram på 5 miljoner kronor under åren 2014–2018 för kostnader för Svenska teologiska institutets fastighet i Jerusalem.
7. Kyrkomötet beslutar att destinerar ett riktat församlingsbidrag om 100 miljoner kronor år 2014 via stiftet till pastorat och till församlingar som inte ingår i pastorat, att användas till åtgärder som leder till ökad samverkan mellan församlingar i syfte att uppnå bestående förändringar, varvid barn och ungas behov särskilt bör beaktas. Beloppet avsätts proportionerligt, utifrån antalet kyrkotillhöriga per den 1 januari 2013. Bidraget finansieras med del av de 119 miljoner kronor som enligt årsbokslutet 2012 överstiger 125 procent av målkapitalet.
8. Kyrkomötet beslutar att avsätta 20 miljoner kronor 2014 för att stärka den nationella nivåns kapacitet i arbetet med att öka införandet av gemensam IT-plattform. Detta finansieras med del av de 119 miljoner kronor som enligt årsbokslutet 2012 överstiger 125 procent av målkapitalet.
9. Kyrkomötet beslutar att uppdraga åt kyrkostyrelsen att fastställa en plan för införandet av gemensamma systemlösningar i Svenska kyrkan och redovisa den för kyrkomötet senast 2015.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2013:1 Verksamhet och ekonomi för den nationella nivån åren 2014–2016

1. Kyrkomötet beslutar att fastställa inriktning för verksamheten på nationell nivå.
2. Kyrkomötet beslutar att fastställa kostnadsram för 2014 till 2 747 miljoner kronor.
3. Kyrkomötet beslutar att medge planeringsram för 2015 till 2 801 miljoner kronor.
4. Kyrkomötet beslutar att medge planeringsram för 2016 till 2 628 miljoner kronor.
5. Kyrkomötet beslutar att fastställa en ram på 87 miljoner kronor under åren 2014–2018 för kostnader för Svenska kyrkan i utlandets fastigheter och lokaler.
6. Kyrkomötet beslutar att fastställa en ram på 5 miljoner kronor under åren 2014–2018 för kostnader för Svenska teologiska institutets fastighet i Jerusalem.
7. Kyrkomötet beslutar att, med anledning av att 119 miljoner kronor enligt årsbokslutet 2012 överstiger 125 procent av målkapitalet, ett riktat församlingsbidrag om 100 miljoner kronor år 2014 destinerar via stiftens till pastorat och till församlingar som inte ingår i pastorat, att användas för församlingens grundläggande uppgift med särskilt fokus på barn och unga. Beloppet avsätts proportionerligt, utifrån antalet kyrkotillhöriga per den 1 januari 2013.
8. Kyrkomötet beslutar att, med anledning av att 119 miljoner kronor enligt årsbokslutet 2012 överstiger 125 procent av målkapitalet, avsätta 20 miljoner kronor 2014 för att ytterligare öka införandet av gemensam IT-plattform.

Yttrande från andra utskott

Samtliga utskott har inbjudits att yttra sig över skrivelsen.

Yttrande har inkommit från Kyrkolivsutskottet (Kl 2013:1y, *bilaga 1*).

Bakgrund

Enligt kyrkoordningen 51 kap. 4–5 §§ ska den nationella nivån varje år upprätta en budget för nästa budgetår. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret, samt en plan för ekonomin under en period av tre år.

År 2010 beslutade kyrkomötet att det, utöver de ekonomiska ramarna för respektive år under perioden, ska finnas rullande femåriga kostnadsramar för finansiering av Svenska kyrkan i utlandets och Svenska teologiska institutets (STI) fastigheter och lokaler.

Kyrkomötet fastställde 2008 en målnivå för den nationella nivåns eget kapital och beslutade samtidigt att kyrkostyrelsen, om faktiskt utfall enligt årsbokslut överstiger 125 procent av den indexuppräknade målnivån, ska lämna förslag till kyrkomötet om hur överstigande kapital ska hanteras.

Mot bakgrund av detta lämnar kyrkostyrelsen i skrivelsen förslag till inriktning för verksamheten, kostnadsram 2014, planeringsramar 2015 och 2016 samt kostnadsramar 2014–2018 för lokalförsörjning inom Svenska kyrkan i utlandet och STI i Jerusalem. Därutöver lämnas förslag till hantering av de 119 miljoner kronor som enligt årsbokslutet 2012 överstiger 125 procent av målkapitalet.

Skrivelsen är indelad i tre delar.

Uppdrag och utmaningar beskriver Svenska kyrkans och den nationella nivåns uppdrag och innehåller en analys av de yttre förutsättningarna för kyrkans uppdrag i världen samt en övergripande beskrivning av konsekvenser för kyrkostyrelsens verksamhetsplanering.

I *Verksamheten och dess inriktning* redovisas kyrkostyrelsens förslag till inriktning på verksamheten samt förslag till hantering av de 119 miljoner kronor som enligt årsbokslutet 2012 överstiger 125 procent av målkapitalet.

I *Ekonomi* redovisas kyrkostyrelsens förslag till kostnadsram 2014, planeeringsramar 2015 och 2016 samt kostnadsramar 2014–2018 för lokalförsörjning.

Kyrkostyrelsens förslag till inriktning för verksamheten utgår från och avser den nationella nivåns uppgifter enligt kyrkoordningen samt instruktioner för kyrkostyrelse och nämnder. Av skrivelsen framgår följande inriktning;

- ♦ att utveckla ändamålsenlighet och effektivitet i företräderskapet (*företräderskap*)
- ♦ att främja relationer med kyrkor som Svenska kyrkan har kyrkogemenskap med, eller genom särskild ekumenisk överenskommelse, för att konkret gestalta enhet och samverkan (*officiella relationer till andra kyrkor och samfund*)
- ♦ pastoral utveckling, hälsa, genusrättvisa och jämställdhet, hållbar försörjning samt fred och försoning (*internationell mission och diakoni*)
- ♦ att ge stöd inom områdena analys/omvärld/forskning, administrativa stödfunktioner, församlingens grundläggande uppgift samt kommunikation (*stöd till stift och församlingar*)
- ♦ att förbereda och implementera den nya utbildningsorganisation som beslutats (*grundutbildningarna*)
- ♦ att genomföra forskning vars resultat kan utgöra underlag för Svenska kyrkans reflektion över sin identitet och sitt uppdrag samt reflektion över religionernas roll i det mångkulturella samhället (*forskning*)
- ♦ att förtydliga Svenska kyrkans röst i kulturdebatten och att möjliggöra ökad religionskompetens i kulturlivet (*kultur*)
- ♦ att genomföra och följa upp diskussionerna med staten om villkor och nivåer på den kyrkoantikvariska ersättningen från 2015 (*de kyrkliga kulturminnena*)
- ♦ att följa upp de förändringar som genomförts, stärka insamlings- och kommunikationsarbetet samt teckna avtal med församlingar och verksamhetsplatser (*arbete bland svenskar i andra länder*)
- ♦ att utveckla färdiga kurspaket samt en samordnande funktion kring kursplanering och marknadsföring (*Svenska teologiska institutet i Jerusalem (STI)*)
- ♦ att genomföra drift, förvaltning, utbildning, support och utveckling på ett ändamålsenligt och effektivt sätt (*gemensamma datasystem*)
- ♦ att avsluta arbetet med 2013 års kyrkoval och förbereda valen 2017 (*de direkta valen*)
- ♦ att producera ändamålsenliga underlag för förankring, reflektion och beslut om förändringar i kyrkoordningen (*inomkyrklig normgivning*)
- ♦ att förvalta kapitalet effektivt, på ett etiskt försvarbart sätt, sprida risker och uppnå bästa möjliga uthålliga totalavkastning (*förvaltning av nationellt kapital*)
- ♦ att löpande utveckla ändamålsenlighet och effektivitet i den nationella nivåns verksamhets- och ekonomistyrning (*ledning och administration*)

Utskottets överväganden

Verksamhetens inriktning

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar fastställa inriktning för verksamheten på nationell nivå.

Budgetutskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens.

Kostnadsram 2014

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att fastställa kostnadsram för 2014 till 2 747 miljoner kronor.

Budgetutskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens.

Utskottet noterar att kyrkostyrelsens förslag till kostnadsram för 2014 är 88 miljoner kronor högre än den planeringsram för 2014 som kyrkomötet beslutade om 2012. Detta beror på en ökad planerad förbrukning av kyrkoantikvarisk ersättning och ökade kostnader för gemensamma datasystem samtidigt som det generella utjämningsbidraget minskar och kostnaderna för stiftsbidrag förväntas bli lägre.

Planeringsram 2015

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att medge planeringsram för 2015 till 2 801 miljoner kronor.

Budgetutskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens.

Utskottet noterar att kyrkostyrelsens förslag till planeringsram för 2015 är 95 miljoner kronor högre än den planeringsram för 2015 som kyrkomötet beslutade om 2012. Detta beror, likt 2014, på en planerad ökad förbrukning av kyrkoantikvarisk ersättning och ökade kostnader för gemensamma datasystem samtidigt som det generella utjämningsbidraget minskar och kostnaderna för stiftsbidrag förväntas bli lägre.

Planeringsram 2016

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att medge planeringsram för 2016 till 2 628 miljoner kronor.

Budgetutskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens.

Utskottet noterar att kyrkostyrelsens förslag till planeringsram för 2016 är 119 respektive 173 miljoner kronor lägre än kyrkostyrelsens förslag till kostnadsram 2014 och planeringsram 2015. Detta är i huvudsak en konsekvens av en tänkt lägre förbrukning av kyrkoantikvarisk ersättning 2016 i relation till de tidigare åren.

Ram för fastighetskostnader Svenska kyrkan i utlandet

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att fastställa en ram på 87 miljoner kronor under åren 2014–2018 för kostnader för Svenska kyrkan i utlandets fastigheter och lokaler.

Budgetutskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens.

Kostnaden går utöver förslagen till kostnads- och planeringsramar 2014–2016.

Utskottet noterar att kyrkostyrelsens förslag är 28 miljoner lägre än den ram som kyrkomötet förra året beslutade för perioden 2013 till 2017. Orsaken till detta är den omfattande renoveringen som sker i Paris 2013.

Ram för fastighetskostnader STI

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att fastställa en ram på 5 miljoner kronor under åren 2014–2018 för kostnader för Svenska teologiska institutets fastighet i Jerusalem.

Budgetutskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens.

Kostnaden går utöver förslagen till kostnads- och planeringsramar 2014-2016.

Utskottet noterar att kyrkostyrelsens förslag är 1 miljon högre än den ram som kyrkomötet förra året beslutade för perioden 2013 till 2017.

Riktat församlingsbidrag

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att destinera ett riktat församlingsbidrag om 100 miljoner kronor år 2014 via stiftens till pastorat och till församlingar som inte ingår i pastorat, att användas till åtgärder som leder till ökad samverkan mellan församlingar i syfte att uppnå bestående förändringar, varvid barn och ungas behov särskilt bör beaktas. Beloppet avsätts proportionerligt, utifrån antalet kyrkotillhöriga per den 1 januari 2013. Bidraget finansieras med del av de 119 miljoner kronor som enligt årsbokslutet 2012 överstiger 125 procent av målkapitalet.

Budgetutskottets förslag överensstämmer i huvudsak med kyrkostyrelsens.

2009 beslutade kyrkomötet, på Budgetutskottets initiativ, om ett riktat församlingsbidrag på 100 miljoner kronor vardera åren 2011 och 2012 att användas till åtgärder som leder till ökad samverkan mellan församlingar i syfte att uppnå bestående förändringar och verksamhetseffektivisering.

Skälet till detta var utskottets konstaterande att Svenska kyrkan under lång tid framöver kommer att få leva under helt andra ekonomiska förutsättningar än tidigare. Det ställer stora krav på insikt och omställning hos såväl församlingar och stift som den nationella nivån. Utskottet betonade då att det riktade församlingsbidraget var en extraordinär åtgärd för 2011 och 2012.

På förslag från kyrkostyrelsen beslutade kyrkomötet även 2012 om ett riktat församlingsbidrag för år 2013 på 100 miljoner kronor med samma ändamål. Utskottets bedömning var då att tidigare beslut om riktat församlingsbidrag för 2011 och 2012 varit en viktig faktor för att få till stånd den samverkan som pågick inom Svenska kyrkan. Samtidigt förväntade sig utskottet att kyrkostyrelsen till kyrkomötet 2013 skulle redovisa ett tydligt underlag om hur kyrkostyrelsen ser på en eventuell förlängning eller förändring av det riktade församlingsbidraget och hur den nationella nivån kan svara upp mot den efterfrågan som skapas.

Som svar på detta har kyrkostyrelsen lämnat en rapport i bilaga 3 till årsredovisningen (KsSkr 2013:2). Av den framgår bland annat att bidraget används till IT, tillgänglighet/telefoni, administrativ samverkan, fastigheter, strukturarbete, medlemskommunikation och den grundläggande uppgiften.

Nu föreslår kyrkostyrelsen ett fortsatt riktat församlingsbidrag men att det enbart ska kunna användas till den grundläggande uppgiften (med särskilt fokus på barn och unga). Kyrkostyrelsen anger att de är medvetna om stiftens uttryckta behov av ytterligare resurser för arbetet med gemensam IT-plattform och administrativa stödfunktioner, men menar att det är rimligt att stiftens själva

skjuter till eventuella återstående medel för att fullfölja intentionerna med det riktade församlingsbidraget.

Budgetutskottet delar kyrkostyrelsens uppfattning att det är viktigt att ge barn och unga större plats och inflytande i kyrkan. Utskottet ser också positivt på att kyrkostyrelsen lyfter det starka diakonala behov som är kopplat just till barn och unga. Det gäller till exempel den ökande psykiska ohälsan, "papperslösas" situation och att barn ofta drabbas hårt när familj och samhälle belastas ekonomiskt och socialt.

Därför vill utskottet betona möjligheten att använda det riktade församlingsbidraget för aktiviteter som är direkt kopplade till församlingens grundläggande uppgift med fokus på barn och unga och ser gärna att församlingarna utnyttjar den. I övrigt utgår utskottet från att det riktade församlingsbidraget utbetalas enligt samma regler som kyrkostyrelsen fastställt för det bidrag som hittills utgått.

Samtidigt vill utskottet undvika att snäva in det riktade församlingsbidraget till ett enda ändamål. Arbetet med införandet av gemensam IT-plattform och gemensamma administrativa stödfunktioner är ännu inte avslutat och risken är stor att det tappar fart om inte nationell nivå ytterligare en tid är med och skapar ekonomiska förutsättningar för detta. Utskottet påminner också om att det övergripande syftet med det riktade församlingsbidraget är att uppnå bestående förändringar i Svenska kyrkans arbete i en tid med nya förutsättningar för att vara kyrka.

Ökad införandetakt av gemensam IT-plattform

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avsätta 20 miljoner kronor 2014 för att stärka den nationella nivåns kapacitet i arbetet med att öka införandetakten av gemensam IT-plattform. Detta finansieras med del av de 119 miljoner kronor som enligt årsbokslutet 2012 överstiger 125 procent av målkapitalet.

Budgetutskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens men är något annorlunda formulerat för tydlighetens skull.

I kyrkostyrelsens förslag till kostnadsram för 2014 ingår en förstärkning av resurserna för gemensamma datasystem. Därtill föreslår kyrkostyrelsen ytterligare 20 miljoner kronor som finansieras med del av de 119 miljoner kronor som enligt årsbokslutet 2012 överstiger 125 procent av målkapitalet.

Stiftens efterfrågan på hög utbyggnadstakt av gemensamma systemlösningar för hela Svenska kyrkan ställer krav på att den nationella nivån kan möta församlingarnas och stiftens behov. Efterfrågan har inledningsvis varit större än vad kyrkostyrelsen räknat med vilket inneburit att nationell nivå haft svårt att fullt ut svara upp mot detta. Budgetutskottet delar kyrkostyrelsens uppfattning om vikten av att tillföra dessa resurser.

Plan för införandet av gemensamma systemlösningar i Svenska kyrkan

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att fastställa en plan för införandet av gemensamma systemlösningar i Svenska kyrkan och redovisa den för kyrkomötet senast 2015.

Behovet av omställning i Svenska kyrkan är fortsatt stort och kommer att så vara under en följd av år. Införandet av gemensamma systemlösningar är en viktig del, men det är oklart för utskottet hur nationell nivå på bästa sätt kan stödja detta arbete och hur kyrkostyrelsen ser på det.

För att skapa goda förutsättningar för införandet av gemensamma systemlösningar behövs en tydlig och heltäckande plan. I detta ligger bland annat tidplan, kostnadskalkyler, uppskattad besparingspotential och slutsatser kring hur den nationella nivån även fortsättningsvis ska bidra till omställningsarbetet i Svenska kyrkan. Utskottet förväntar sig att kyrkostyrelsen fastställer en sådan plan och redovisar den för kyrkomötet senast 2015 – dels för kännedom, dels som underlag för framtida beslut.

Uppsala den 26 september 2013

På Budgetutskottets vägnar

Ordförande, Sven Esplund

Niclas Renck, sekreterare

Beslutande: Sven Esplund, ordförande, Britt Sandström, Leif Nilsson, Peter Egardt, Birger Wernersson, Solveig Hallin, Key Lundegård, Jan Olov Sundström, Karl-Erik Ivarsson, Carl-Eric Gabrielsson, Gustaf Bengtsson, Marie Wojdkow, Sten Johansson, Inger Gustafsson och Soili Brunberg.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Jean-Pierre Zune, Thore Alm, Ann-Kristin Forsman, Erika Hedblom, Märta Brita Forsberg Svensson, Lars T Gåreberg, Gunvor Thorstensson, Leif Nordlander och Mikael Grenstedt.

Biskop Sven-Bernhard Fast har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets yttrande 2013:1y

Verksamhet och ekonomi för den nationella nivån åren 2014–2016

Till Budgetutskottet

Kyrkolivsutskottets yttrande över skrivelse 2013:1 Verksamhet och ekonomi för den nationella nivån åren 2014–2016.

Kyrkolivsutskottet ser med tillfredsställelse att de frågor utskottet önskar prioritera också finns bland de frågor kyrkostyrelsen vill lyfta fram den närmaste verksamhetsperioden. Det är angeläget att i samverkan med stiftens ge stöd till församlingens grundläggande uppgift och att det även fortsättningsvis ingår i den nationella nivåns prioriteringar. Det är också viktigt att kyrkostyrelsen bidrar till att samtliga nivåer beaktar de nya bestämmelserna i kyrkoordningen om att genomföra barnkonsekvensanalys inför sina beslut.

Utskottet noterar särskilt den pågående bearbetningen av de centrala begreppen *synd*, *skuld*, *försoning* och *förlåtelse* och välkomnar den reflekterande antologin som planeras vara färdig i slutet av 2014. Likaså ser utskottet mycket positivt på den utveckling som pågår för att hitta nya kommunikativa sätt att nå människor där de befinner sig, inte minst på sociala medier. Utskottet delar kyrkostyrelsens syn att kyrkan är kommunikativ till sitt väsen och därför ständigt behöver pröva nya vägar för att delta i samhällssamtalet.

Uppsala den 25 september 2013

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Carina Etander Rimborg, ordförande

Marie Nordström, sekreterare

Beslutande: Carina Etander Rimborg, ordförande, Erik Jonsson, Birgitta Lindén, Bengt A Gustavsson, Christina Meltin Westerlund, Mary Österström, Helena Nordvall, Kristina Sandström, Hans G Erikson, Elisabeth Rydström, Anders Åkerlund, Roland Johansson, Marianne Kronbäck, Britt Louise Agrell och Britta Broman.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Linn Berglin, Kjerstin Sörngård Thulin, Christer Björk, Kerstin Bodell, Bo Lindell, Monica Karlsson, Anna Ekström, Berit Simonsson och Berth Löndahl.

Biskoparna Antje Jackelén och Åke Bonnier har deltagit i utskottets överläggningar.